



Alternatifimiz var mı?

“Çocukların geleceğine dair çeşitli kaygılar taşıyoruz. Fakat onların bugünün bireyleri olduğu gerçeğini unutuyoruz!” Stacia Tauscher

Konular	Barış ve Şiddet, Çocuklar, Ayrımcılık, Yabancı düşmanlığı
Zorluk	Düzyey 3
Grup büyüklüğü	9-24
Süre	90 dakika
Genel bakış	Bu, aşağıdaki konuların ele alındığı bir rol oynama etkinliğidir: <ul style="list-style-type: none"> • Bireyler arasındaki şiddet • Zorbalık
İlgili haklar	<ul style="list-style-type: none"> • Özgürlük ve güvenlik içinde yaşama hakkı • İnsan onuru bakımından eşitlik ve ayrımcılığa maruz kalmama hakkı • Çocukların zararlı eylem ve uygulamalardan (örneğin fiziksel ve ruhsal istismar) korunma hakkı.
Amaçlar	<ul style="list-style-type: none"> • Zorbalığın nedenlerini ve sonuçlarını kavramak, bu konuda bilgi düzeyini artırmak • Sorunla başatmenin yollarını araştırmak • Zorbalık kurbanlarına karşı empati geliştirmek
Materyal	<ul style="list-style-type: none"> • Canlandırılacak sahnelerin kopyası (her gruba bir sahne) • “Zorbalık Öyküleri” sayfasının bir kopyası
Hazırlık	Odayı katılımcıların rollerini canlandırmaları için uygun bir mekân haline getirin.

Yönerge

1. Katılımcılara etkinliği anlatın. Zorbalık konusunda küçük gruplarda çalışarak kısa oyunlar hazırlayacaklarını açıklayın.
2. Gerekli görüyorsanız kısa bir beyin fırtınası yaparak herkesin zorbalığın ne anlama geldiğini anladığından ve bu olguya okul, kulüp ya da işyerlerinde rastlanabileceği bilgisine sahip olduğundan emin olun.
3. Katılımcıları üç alt gruba ayırın ve her birine sahnelerden birini verin. Prova yapmaları ve rollerine hazırlanmaları için 15 dakika süre tanıyın.
4. Hazır olduklarında, gruplardan sahneleri canlandırmalarını isteyin.
5. Grupların hepsi oyunlarını sunana kadar görüş bildirilmesin. Tüm gruplar sahne aldıktan sonra tartışma yapmak üzere genel oturuma geçin.

Bilgilendirme ve değerlendirme

Bu bölüme oyunları değerlendirerek başlayın.

- Gruplar sundukları sahneyi geliştirmek için gerekli malzemeye nereden ulaştı? Zorbalık üzerine yazılmış öyküler ya da çekilmiş filmlerden mi yararlandılar, yoksa kendi tecrübelerinden mi faydalandılar?

KONULAR



BARIŞ VE ŞİDDET



ÇOCUKLAR



AYRIMCILIK

ZORLUK



DÜZEY 3

GRUP BÜYÜKLÜĞÜ



9-24

SÜRE



90 DAKİKA

**Önemli gün****4 Haziran**Ulusal Saldırı
Kurbanı Masum
Çocuklar Günü

- Sahneler gerçekçi miydi?
- Birinci sahnede, gruptakiler nelerin yapıcı olduğunu ve durumun düzelmesinde yardımcı olduğunu düşündüler? Neler durumun düzelmesini engelledi?
- İkinci sahnede, zorbalık yapan bir arkadaşla açık ve dürüstçe konuşmak ne kadar kolaydı? Bu durumda, hangi teknikler iyi sonuç verir, hangileri olumsuz sonuç doğurur?
- Üçüncü sahnede, zorbalığa uğramış bir arkadaşla konuşmak ne kadar kolaydı? Mağdur tarafından kabul görececek bir çözüme ulaşmanın en iyi yolu nedir?

Şimdi üç kişiden aşağıdaki üç “zorbalık öyküsü”nü okumalarını isteyin. “Zorbalık öyküleri” hakkında katılımcıların genel yorumunu almaya çalışın. Daha sonra zorbalığın sebeplerini ve bunun üstesinden nasıl gelinebileceğini araştırın.

- Zorbalığa uğrayanlar sizce neler hisseder?
- Zorbalığa uğrayan kişi bu durumdan sorumlu mudur?
- Zorbalık yapanlar, insanlara zarar vererek bir şey mi kanıtlamaya çalışıyorlar?
- Zorbalık bir şiddet eylemi midir?
- Zorbalık güçle mi ilgilidir?
- Zorbalık kaçınılmaz mıdır?
- Zorbalığa uğrayan bir kişi ile arkadaşsınız. Arkadaşınız bu konuyu sizinle bir sır olarak paylaştıysa, bir yetkiliyi bu konuda bilgilendirmeli misiniz?
- Zorbalığa uğrayan insanlar hakkında oluşmuş genel önyargılar nedir?
- Zorbalık sorununu kontrol altına almaktan kim sorumludur?

Kolaylaştırıcılar için ipuçları

Zorbalık doğrudan ya da dolaylı olabilir. Doğrudan yapılan zorbalık, küfredme, sataşma, itip kakma, vurma ya da saldırma, çanta ve diğer eşyalarını alıp ortalığa saçma, para ve eşyalarını vermeye zorlama ve dini, rengi, engeli ya da alışkanlıkları yüzünden birine saldırma ya da tehdit biçiminde olabilir. Dolaylı zorbalığa örnek, kurbanın sosyal anlamda dışlanmasını sağlamak için dedikodu yapılması olabilir. Bu tarz davranışlar bir ya da birkaç kişi tarafından, özel olarak seçilmiş bir kurban ya da kurbanlar üzerinde uygulanır. Hem doğrudan hem de dolaylı zorbalıkta, temel nokta fiziksel ya da psikolojik yıldırma. Bu durum zaman içinde sistematik hale gelir ve sürekli bir taciz ve istismara dönüşür.

Bir sosyal yardım grubu ya da kulüpte, lise ya da çalışma ortamında bu etkinliği yürütüyorsanız sahneleri mevcut duruma uyarlamanız gerekebilir. Grubunuzdaki genç insanların zorbalıkla ilgili kişisel deneyimleri olabileceğini gözönüne alın. Grupları bu duruma göre ayarlayarak sahneleri paylaşın.

İzleme önerileri

Etkinliği yürüttüğünüz yerde, akran eğiticilerini (genç gönüllüler) çatışma çözme üzerine eğitecek programlar olup olmadığını araştırın. Bir uzman ayarlayıp gruba bir konuşma yapmasını sağlayın. Ayrıca okulda ya da kulübünüzde, akran arabulucularının görev alacakları bir sistemi geliştirmeye çalışın.

Birlikte çalıştığınız grup, okullarında ya da örgütlerinde zorbalık karşıtı politikalar geliştirebilir. Sayfa 201’deki “İrkçılığa yanıt” etkinliğinde ırkçılık karşıtı bir politikanın nasıl geliştirileceğini aktaran yöntem aynı zamanda zorbalık karşıtı politikaların geliştirilmesi için de uygundur.

Birlikte çalıştığınız grup rol oynama etkinliklerinden hoşlanıyor ve çatışma çözme konularını ele almaya devam etmek istiyorsa sayfa 194’teki “Oyun oyna!” etkinliğini gerçekleştirebilirsiniz.



Eylem fikirleri

Ülkenizde, zorbalık konusunda çalışmalar yapan bir grup ya da örgüte ulaşın. Bu gruba, destek vermek istediğinizi iletin.

Özellikle yaratıcı bir grupla çalışıyorsanız, bu gruba kendi oyunlarını yazmalarını ve bunu başkalarına sunmalarını önerin.

Grup üyeleri kendi okullarında ya da topluluklarında zorbalık üzerine bir tartışma organize edebilir ya da bunu yönetebilirler.

Okulunuzda ya da çevrenizde zorbalık mağduru kişilere yardımcı olmak için başka arkadaşlarınızı da işin içine katarak yeni bir grup oluşturun.

BİLGİ MATERYALI

Canlandırılacak sahneler

Birinci sahne

Bir öğrenci yetkili kişilere başvurarak sınıf arkadaşlarından birinin zorbalığa uğradığını anlatmaya çalışır. Okul müdürü otoriter ve genellemlere bağlı bir kişidir. Standartların yok olmaya başladığı endişesini taşımaktadır. Günümüz gençlerinin genel davranış şekilleri konusunda çok yetersiz bir kaniya sahiptir. Sınıf öğretmeni ise bu konuyla ilgili sorumluluk almak istemez. Diğer öğretmenler sorunu önemsemezler ve ayrıca zorbalık yapan kişilerin davranışlarının ne için olduğunu pek de farkında değildirler. Yerel yönetimin ilgili hizmet birimi temsilcisi durumdan kaygı duymaktadır, fakat yoğun iş yükünden dolayı hemen bir müdahalede bulunabilecek durumda değildir.

İkinci sahne

Bir grup öğrenci kendisinden daha küçük bir öğrenciye zorbalık yapan bir arkadaşlarıyla konuşmaya çalışır.

Üçüncü sahne

Birkaç öğrenci, daha büyük öğrenciler tarafından zorbalığa uğrayan bir arkadaşları hakkında konuşmak üzere bir araya gelirler. Arkadaşlarına yardımcı olmak istemektedirler. Ona yardımcı olmak için tüm çözüm yollarını masaya yatırır.

Zorbalık öyküleri

Birinci öykü

“12 yaşındayım. Okula gitmekten nefret ediyorum çünkü kimse beni sevmiyor. Buldukları her fırsatta bana çeşitli isimler takan bir grup öğrenci var. Çirkin ve şişman olduğumu, anne-babamın benden utanması gerektiğini söyleyip duruyorlar. En iyi arkadaşım (kız) artık benimle konuşmuyor hatta bu grup içinden bazı çocuklarla arkadaşlık kurmaya başladı. Ondandır nefret ediyorum. Kendimi çok yalnız hissediyorum. Anne-babam hakkında söylediklerinin doğru olmasından çok korkuyorum.”

Rosanna

İkinci öykü

Bu yıl yeni bir okula başladım. Okulun daha ilk gününden itibaren kız öğrencilerden bazıları bana tuhaf bakışlar fırlatmaya başladı. Sonradan anladım ki erkek öğrenciler bana sıcak davrandığı için kızlar beni kıskanıyor. Başka bir okula gitmek istiyordum, bunu istememdeki sebep küçük tehdit notları almam. Ayrıca evdeyken taciz telefonları alıyorum. Birkaç kez de kitaplarımı çaldılar. Geçen hafta okul tuvaletine girdim, arkamdan üç kız daha girdi. Bana bağırıyorlar, beni bir bıçakla tehdit edip okumak için başka bir okula gitmem gerektiğini söylediler, bana sürtük dediler. Buna artık daha fazla katlanamayacağım. Hem korkuyorum hem de çok öfkeliyim. Okul müdürüyle konuşmaya çalıştım ama derdime pek kulak asmadı. Ne yapacağımı bilmiyorum.”

Lisbeth

Üçüncü öykü

En iyi arkadaşım (erkek) okulda bazı öğrencilerin onu rahatsız ettiğinden bahsetti. Ona yardım etmek istedim ve bahsettiği öğrencilerle konuşmaya karar verdim. Konuştuktan sonra bir de baktım ki aynı şeyleri bana da yapmaya başladılar. Artık ikimiz birden zorbalığa uğruyoruz: Bizimle alay ediyorlar, her türlü pislği yapıyorlar, hatta bizi dövmekle tehdit ediyorlar. Her ikimiz de çenemizi kapamaya karar verdik, çünkü herhangi bir insana başımıza gelenleri anlatırsak işlerin iyice kötüleşmesinden korkuyoruz.”

Andrey